

 <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2026-2-43-48>

 <https://orcid.org/0000-0001-6824-9548>

ЄНГАЛИЧЕВА Ірина

кандидатка педагогічних наук, доцентка,
доцентка кафедри освітнього менеджменту, артменеджменту і соціальної роботи,
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

 ira2100@gmail.com

 <https://orcid.org/0000-0002-0482-8011>

НІКІТСЬКА Юлія

кандидатка педагогічних наук, доцентка,
доцентка кафедри освітнього менеджменту, артменеджменту і соціальної роботи,
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

 nikitska.y@vu.edu.ua

 <https://orcid.org/0009-0005-5686-3432>

НАШКОРОДОВА Катерина

викладачка кафедри освітнього менеджменту, артменеджменту і соціальної роботи,
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького,

 limon4ek123@gmail.com

УДК: 378:793.3:37.091.12-051(045)

ВПЛИВ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК МАЙБУТНЬОГО ХОРЕОГРАФА

У статті з'ясовано сутність освітнього середовища як важливого чинника професійної підготовки майбутніх хореографів.

Визначено, що ефективність професійного розвитку студентів забезпечується взаємодією матеріально-технічного, соціального, освітньо-методичного, культурно-творчого та цифрового компонентів освітнього середовища.

Доведено, що якісно організоване освітнє середовище сприяє інтеграції теоретичної, практичної та творчої підготовки, розвитку виконавської майстерності, художнього мислення, професійної мотивації, творчої активності та рефлексії майбутніх хореографів.

Уточнено сутність та структуру освітнього середовища закладу вищої освіти у контексті професійної підготовки майбутніх хореографів.

Обґрунтовано взаємозв'язок між компонентами освітнього середовища та професійним розвитком студентів хореографічного профілю. Встановлено, що освітнє середовище закладу вищої освіти є важливим педагогічним чинником професійного та творчого розвитку майбутніх хореографів.

Наголошено, що ефективність професійної підготовки значною мірою залежить від узгодженості та взаємодії компонентів освітнього середовища, а також від його здатності забезпечувати умови для самореалізації та професійного розвитку студентів.

Ключові слова: освітнє середовище; майбутній хореограф; професійна підготовка; професійний розвиток; компетентності; творчий потенціал; мистецька освіта.

Постановка проблеми. Актуальність питання професійного розвитку майбутніх хореографів визначається змінами, що відбуваються у сфері вищої та мистецької освіти, які висувають потребу у підготовці конкурентоспроможних, творчих і професійно мобільних

фахівців, здатних до художньо-педагогічної діяльності, самореалізації та безперервного професійного розвитку. У зв'язку з цим особливого значення набуває освітнє середовище закладу вищої освіти як чинник формування професійних компетентностей, творчої індивідуальності та готовності майбутнього хореографа до професійної діяльності. Важливу роль у цьому процесі відіграє якість організації освітнього середовища, яке розглядається як сукупність педагогічних, соціальних, культурних та матеріально-технічних умов, що забезпечують ефективне навчання, творчу взаємодію та професійний розвиток здобувачів освіти. Саме освітнє середовище створює можливості для інтеграції теоретичної, практичної та творчої підготовки майбутніх хореографів, формування їхньої виконавської майстерності, художнього мислення та професійної рефлексії. З урахуванням цього постає необхідність наукового дослідження змісту освітнього середовища та його ролі у забезпеченні якісної професійної підготовки майбутніх фахівців хореографічного профілю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій вказує, що окремі дослідження стосуються питань підготовки майбутніх хореографів у закладах вищої освіти. Зокрема, О. Козачук та Л. Косаковська зосереджують увагу на теоретичних основах підготовки педагога-хореографа, підкреслюючи значущість формування педагогічної компетентності, здатності до навчання інших та організації освітнього процесу в хореографічному колективі (Козачук, Косаковська, 2022). У цьому ж контексті Я. Левченко та Ян

Чжуан досліджують професійну підготовку хореографів як інтегрований процес формування багатокомпонентної професійної компетентності (Левченко, Чжуан, 2021). Л. Мова конкретизує структуру професійних компетентностей майбутнього хореографа (Мова, 2022).

У дослідженнях К. Короткевича акцент зроблено на впровадженні інноваційних методів навчання, зокрема імпровізаційних технологій, які сприяють розвитку творчої свободи, креативного мислення та індивідуального стилю майбутнього хореографа, забезпечуючи формування професійної самостійності (Короткевич, 2025). Тоді як О. Мартиненко розглядає професійне становлення хореографа крізь призму розвитку творчої індивідуальності та здатності до самореалізації (Мартиненко, 2019).

Практичну складову у підготовці хореографів розглядають Д. Кулик, який визначаючи сценічну діяльність як важливий чинник формування виконавської майстерності та професійної впевненості; а Ю. Ростовська та В. Максименко доводять, що педагогічна практика є ключовим чинником формування професійних компетентностей майбутніх викладачів хореографії, оскільки забезпечує інтеграцію теоретичних знань із реальним педагогічним досвідом (Ростовська, Максименко, 2026).

Т. Сердюк розглядає професійне становлення як поетапний процес інтеграції теоретичної, практичної та творчої складових, підкреслюючи особливу роль сценічної практики у набутті професійного досвіду (Сердюк, 2011).

Варто зазначити, що питання освітнього середовища є об'єктом досліджень Т. Дороніної, М. Братко (Братко, 2015), І. Габи (Габа, 2019), О. Петренка (Петренко, 2018) та ін. Однак теоретичний аналіз наукових праць свідчить про недостатній рівень його вивчення в контексті професійної підготовки майбутніх хореографів, Окрім того, незважаючи на окремі дослідження (Т. Костенко, 2025, О. Ребрової, 2015 та ін.), на сьогодні відсутнє цілісне наукове осмислення сутності, структури та особливостей функціонування освітнього середовища у системі хореографічної освіти.

З огляду на це ставимо **за мету** теоретично обґрунтувати вплив освітнього середовища закладу вищої освіти на професійний розвиток майбутнього хореографа та визначити основні компоненти освітнього середовища, що забезпечують формування професійних компетентностей, творчої індивідуальності й готовності до професійної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Аналіз наукової літератури свідчить, що проблема професійної підготовки майбутніх хореографів посідає важливе місце у сучасних педагогічних дослідженнях. Так, Я. Левченко та Ян Чжуан наголошують, що специфіка професійного становлення хореографа полягає в інтеграції художньо-творчої та педагогічної складових, оскільки майбутній фахівець повинен не лише досконало володіти технікою танцю, а й бути здатним передавати власний досвід іншим (Левченко, Ян Чжуан, 2021)

На думку О. Мартиненко, професійне становлення хореографа безпосередньо пов'язане із розвитком творчої індивідуальності та здатності до художньої самореалізації (Мартиненко, 2019). Авторка зазначає, що сучасний фахівець хореографічного профілю повинен бути конкурентоспроможним, мобільним, відкритим до інновацій та здатним до постійного професійного самовдосконалення. У зв'язку з цим професійна підготовка майбутніх хореографів має бути спрямована не лише на формування виконавської техніки, а й на розвиток творчого мислення, емоційної виразності та художньо-естетичного світогляду.

У сучасних наукових дослідженнях професійне становлення майбутнього хореографа розглядається через призму компетентнісного підходу. Зокрема, Л. Мова зазначає, що професійна підготовка хореографів передбачає формування комплексу професійних компетентностей, серед яких важливе місце посідають виконавська, педагогічна, комунікативна, творчо-інтерпретаційна та організаційна компетентності (Мова, 2022). Дослідниця наголошує, що ефективна професійна підготовка має забезпечувати здатність майбутнього хореографа до творчої інтерпретації художнього образу, педагогічної взаємодії та професійної рефлексії.

Водночас Т. Сердюк підкреслює, що професійне становлення студентів-хореографів передбачає поетапне формування готовності до майбутньої професійної діяльності через поєднання теоретичної, практичної та творчої підготовки (Сердюк, 2011). На її думку, важливим складником професійного розвитку майбутнього хореографа є сценічна практика, яка забезпечує набуття виконавського досвіду, розвиток артистизму та вдосконалення професійної майстерності.

Зазначимо, що особливість професійного становлення майбутнього хореографа полягає у тому, що процес фахової підготовки ґрунтується на тілесно-руховій діяльності, емоційно-образному сприйнятті та творчій самореалізації. На відміну від багатьох інших

спеціальностей, професійна діяльність хореографа безпосередньо пов'язана із пластичним вираженням художнього образу, що потребує розвитку координації рухів, фізичної витривалості, музичності, сценічної культури та емоційної виразності. Саме тому професійне становлення майбутнього хореографа має комплексний характер і поєднує фізичний, творчий, емоційний та інтелектуальний розвиток особистості.

Науковці також наголошують на важливості розвитку творчого потенціалу майбутнього хореографа у процесі професійної підготовки. Зокрема, К. Короткевич підкреслює, що використання імпровізаційних методик у процесі навчання сприяє розвитку креативності, самостійності мислення та здатності до творчого пошуку (Короткевич, 2025). Імпровізаційна діяльність стимулює формування індивідуального стилю майбутнього педагога-хореографа, активізує його художнє мислення та розвиває навички творчої самореалізації.

Окрему увагу дослідники приділяють практичній підготовці майбутніх хореографів як важливому чиннику їхнього професійного становлення. О. Козачук та Л. Косаковська наголошують, що сучасний педагог-хореограф має бути здатним не лише до виконавської та постановочної діяльності, а й до організації освітнього процесу, педагогічної взаємодії та виховної роботи (Козачук, Косаковська, 2022). Ю. Ростовська та В. Максименко зазначають, що педагогічна практика є важливим засобом формування професійних компетентностей майбутніх викладачів хореографії, оскільки забезпечує інтеграцію теоретичних знань і практичного досвіду (Ростовська, Максименко, 2026). У процесі практичної діяльності студенти набувають умінь організації занять, постановочної роботи, педагогічної взаємодії та творчої комунікації.

Аналіз наукових джерел вказує на врахуванні рефлексивного компонента у процесі професійного становлення майбутнього хореографа. Формування професійної рефлексії, за твердженням К. Костенка, сприяє усвідомленню студентами власного професійного розвитку, аналізу власної діяльності, а також визначенню шляхів професійного самовдосконалення (Костенко, 2025). Рефлексія забезпечує здатність майбутнього хореографа до самооцінювання, творчого аналізу та професійного зростання.

Крім того, професійне становлення майбутнього хореографа значною мірою залежить від освітнього середовища закладу вищої освіти. Саме освітнє середовище створює

умови для розвитку професійної, творчої активності та самореалізації студентів. Творчий характер освітнього процесу, підтримка викладачів, участь у концертній діяльності, фестивалях, мистецьких проєктах та майстер-класах сприяють формуванню професійної ідентичності майбутнього хореографа.

У сучасних умовах важливого значення набуває здатність майбутнього хореографа адаптуватися до нових викликів. Дослідники зазначають, що цифровізація освіти, дистанційні форми навчання та трансформація мистецького простору потребують гнучкості, інноваційності та здатності до безперервного професійного розвитку (Пахольчук, Кулик, 2023). Саме тому професійне становлення майбутнього хореографа має бути орієнтоване на формування не лише професійних знань і навичок, а й готовності до самонавчання, творчого пошуку та професійної мобільності.

Отже, професійне становлення майбутнього хореографа є складним і багатограним процесом, що охоплює формування професійних компетентностей, розвиток творчої індивідуальності, виконавської майстерності, педагогічних умінь та професійної рефлексії. Ефективність цього процесу значною мірою залежить від організації освітнього середовища закладу вищої освіти.

У сучасних педагогічних дослідженнях освітнє середовище розглядається не лише як сукупність матеріальних чи організаційних умов, а як цілісна система взаємодії, впливів і можливостей, що забезпечують професійний та особистісний розвиток майбутнього фахівця (Братко, 2015; Петренко, 2018).

Насамперед важливу роль у професійному становленні майбутніх хореографів відіграє матеріально-технічний компонент освітнього середовища. Наявність спеціалізованих хореографічних залів, сценічного простору, професійного музичного супроводу, дзеркал, балетних станків та технічного обладнання створює необхідні умови для якісної практичної підготовки студентів. Саме матеріальна база закладу вищої освіти визначає можливість для формування виконавської техніки, координації рухів, сценічної культури та професійної витривалості. У зв'язку з цим недостатнє матеріально-технічне забезпечення негативно позначається на якості професійної підготовки майбутніх хореографів, оскільки обмежує можливості для систематичної практичної діяльності та творчої реалізації.

Іншою необхідною умовою професійного становлення хореографа є практико-орієнтований характер освітнього середовища. Так, Л. Мова зазначає, що специфіка фахової

підготовки хореографів полягає у домінуванні практичної діяльності, яка забезпечує розвиток виконавської майстерності та художньо-творчих здібностей студентів (Мова, 2022). Відтак якісно організоване освітнє середовище сприяє формуванню професійних умінь через систематичну виконавську практику, сценічну діяльність та участь у творчих проєктах.

Суттєвий вплив на професійне становлення майбутніх хореографів має також культурно-творчий компонент освітнього середовища. Організація концертної діяльності, участь у фестивалях, конкурсах, майстер-класах, творчих лабораторіях та мистецьких проєктах створюють умови для розвитку творчої активності студентів, формування їхнього художнього мислення та сценічного досвіду. Саме творче середовище стимулює креативність майбутніх хореографів, розвиває здатність до художньої інтерпретації та сприяє формуванню індивідуального стилю. У цьому контексті О. Реброва підкреслює, що поліхудожнє освітнє середовище сприяє активізації творчого потенціалу здобувачів освіти та забезпечує умови для художньої самореалізації особистості (Реброва, 2015). Дослідниця наголошує, що інтеграція різних видів мистецтва у професійній підготовці майбутніх хореографів стимулює розвиток емоційно-образного мислення, асоціативного сприйняття та творчої уяви. Відповідно, творча атмосфера закладу вищої освіти безпосередньо впливає на розвиток професійної креативності студентів та їхню здатність до мистецького самовираження.

Важливим чинником професійної підготовки майбутніх хореографів є соціальний компонент освітнього середовища, який охоплює систему взаємодії між викладачами та студентами, психологічний клімат, педагогічну підтримку та особливості професійної комунікації. Позитивна взаємодія між учасниками освітнього процесу сприяє формуванню професійної мотивації, розвитку впевненості у власних творчих можливостях та стимулює професійне самовдосконалення. І. Габа стверджує, що освітнє середовище має вагомий соціально-психологічний вплив на особистість здобувача освіти, оскільки визначає рівень його емоційного комфорту, професійної активності та творчої ініціативності (Габа, 2019). У процесі професійної підготовки хореографів це має особливе значення, оскільки творча діяльність безпосередньо пов'язана з емоційним станом особистості, рівнем її психологічної відкритості та здатністю до художнього самовираження.

Крім того, підтримка викладача у процесі

професійної підготовки сприяє формуванню професійної ідентичності майбутнього хореографа. Педагогічне наставництво, індивідуальний підхід, підтримка творчих ініціатив студентів та створення ситуації успіху позитивно впливають на розвиток професійної мотивації та формування готовності до майбутньої професійної діяльності. Саме тому гуманістичний характер освітнього середовища є важливою умовою професійного становлення майбутніх хореографів.

Водночас суттєвий вплив на професійну підготовку майбутніх хореографів має освітньо-методичний компонент середовища. Освітні програми, зміст фахових дисциплін, методи навчання та педагогічні технології визначають характер професійної підготовки студентів. Інноваційні методики навчання, інтеграція практичних та творчих завдань, використання імпровізаційних технік сприяють розвитку самостійності, творчого мислення та професійної рефлексії.

Так, К. Короткевич наголошує, що застосування імпровізаційних методик у професійній підготовці майбутніх педагогів-хореографів сприяє розвитку креативності, художньої свободи та здатності до творчого пошуку (Короткевич, 2025). Завдяки цьому освітнє середовище стає не лише простором передачі знань, а й умовою для розвитку творчої індивідуальності майбутнього фахівця.

Особливого значення у сучасних умовах набуває цифровий компонент освітнього середовища. Використання онлайн-платформ, цифрових ресурсів, відеоматеріалів та засобів відеоаналізу руху значно розширює можливості професійної підготовки майбутніх хореографів. Цифрові технології сприяють розвитку навичок самонавчання, професійної рефлексії та самоконтролю, оскільки студенти мають можливість аналізувати власну виконавську діяльність, порівнювати результати та вдосконалювати техніку виконання.

Особливо актуальним використання цифрових технологій стало в умовах дистанційного навчання та воєнного стану в Україні. Дослідники зазначають, що сучасні виклики зумовлюють необхідність створення гнучкого освітнього середовища, здатного забезпечувати безперервність професійної підготовки навіть в умовах обмеженого доступу до традиційного освітнього простору (Пахольчук, Кулик, 2021). У зв'язку з цим цифровізація освітнього середовища стає важливим чинником підтримки якості професійної підготовки майбутніх хореографів.

Важливим аспектом впливу освітнього середовища на професійну підготовку хореографів є також формування професійної

рефлексії. К. Костенко зазначає, що рефлексійно-освітнє середовище сприяє усвідомленню студентами власного професійного розвитку, формуванню здатності до самоаналізу та оцінювання результатів власної діяльності (Костенко, 2025). Саме рефлексивна складова освітнього середовища забезпечує розвиток професійної самосвідомості та готовності до безперервного професійного самовдосконалення.

Таким чином, освітнє середовище закладу вищої освіти здійснює комплексний вплив на професійну підготовку майбутніх хореографів через взаємодію матеріально-технічного, соціального, освітньо-методичного, культурно-творчого та цифрового компонентів. Саме цілісність і взаємозв'язок зазначених складових забезпечують ефективне формування професійних компетентностей, розвиток творчої індивідуальності, професійної мотивації та готовності майбутніх хореографів до професійної діяльності. Отже, освітнє середовище виступає не лише умовою організації освітнього процесу, а важливим педагогічним чинником професійного та творчого становлення майбутнього фахівця хореографічного профілю.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Узагальнення результатів дослідження дозволяє стверджувати, що освітнє середовище закладу вищої освіти є одним із ключових чинників ефективної професійної підготовки майбутніх хореографів. Його структурні компоненти – матеріально-технічний, соціальний, освітньо-методичний, культурно-творчий та цифровий – у комплексній взаємодії забезпечують формування професійних компетентностей, розвиток творчого потенціалу, виконавської майстерності, художнього мислення та професійної рефлексії здобувачів освіти.

Доведено, що освітнє середовище сприяє інтеграції теоретичної, практичної та творчої складових професійної підготовки, формує професійну мотивацію, креативність і готовність майбутніх хореографів до самореалізації та професійної діяльності. Особливого значення набуває узгодженість і взаємодія всіх компонентів освітнього середовища, що забезпечує його цілісність та ефективність впливу на професійний розвиток здобувачів освіти.

Перспективи подальших досліджень вбачаються у поглибленому вивченні окремих компонентів освітнього середовища та їхнього впливу на формування конкретних професійних компетентностей майбутніх хореографів, а також у розробленні інноваційних моделей організації освітнього

середовища з урахуванням сучасних викликів цифровізації, дистанційного навчання та трансформації мистецької освіти.

Список бібліографічних посилань

- Братко, М. (2015). Структура освітнього середовища вищого навчального закладу. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, 135: 67–72.
- Габа, І.М. (2019). Освітнє середовище: соціально-психологічна парадигма. *Актуальні проблеми психології*, 7(22): 27–31.
- Козачук, О., Косаковська, Л. (2019). Підготовка сучасного педагога-хореографа: теоретичні аспекти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 3(117): 219–226.
- Короткевич, К. (2025). Вплив імпровізаційних методик на формування професійної компетентності майбутнього педагога-хореографа. *Гуманізація навчально-виховного процесу*, 2(108): 56–64.
- Костенко, Т. (2025). Рефлексійно-освітнє середовище в системі викладання класичного танцю як основа формування професійної рефлексії майбутніх керівників хореографічних колективів. *Освіта. Інноватика. Практика*, 13(8): 56–64.
- Левченко, Я.Е., Ян Чжуан. (2021). Професійна підготовка майбутніх хореографів як педагогічна проблема. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*, 80(2): 10–13.
- Мартиненко, О. (2019). Підготовка фахівця-хореографа в контексті розвитку сучасної освіти в Україні. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*, 3: 127–136.
- Мова, Л. (2022). Особливості фахової підготовки хореографів. *Педагогічні науки*, 154: 107–116.
- Пахольчук, Є, Кулик, Д. (2023). Особливості освітнього процесу студентів-хореографів в умовах воєнного стану. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, 3: 223–226.
- Петренко, О.Б. (2018). Дефініція і сутнісне наповнення поняття «освітнє середовище» в контексті сучасної освітньої парадигми. *Інноватика у вихованні*, 2(7): 6–16.
- Реброва, О. (2015). Поліхудожнє середовище як ситуативно створена педагогічна умова фахового навчання майбутніх учителів музичного і хореографії. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, 135: 19–23.
- Ростовська, Ю.О., Максименко, В.І. (2026). Методичні засади формування професійних компетентностей майбутніх викладачів хореографії у процесі педагогічної практики. *Наукові записки. Серія "Психолого-педагогічні науки" Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя*, 1: 130–139.
- Сердюк, Т.І. (2011). Професійна підготовка студентів-хореографів до майбутньої діяльності. *Збірник наукових праць «Педагогічні науки»*, 1(58): 385–390.

References

- Bratko, M. (2015). The structure of the educational environment of a higher educational institution. *Scientific Notes. Series: Pedagogical Sciences*, 135: 67–72. [in Ukr.].
- Haba, I.M. (2019). Educational environment: social and psychological paradigm. *Current Issues in Psychology*, 7(22): 27–31. [in Ukr.].
- Kozachuk, O., Kosakovska, L. (2022). Training of a modern teacher-choreographer: theoretical aspects. *Pedagogical Sciences: Theory, History, Innovative Technologies*, 3(117): 219–226. [in Ukr.].
- Korotkevych, K. (2025). The influence of improvisational techniques on the formation of professional competence of a future teacher-choreographer. *Humanization of the Educational Process*, 2(108): 56–64. [in Ukr.].
- Kostenko, T. (2025). Reflective and educational

- environment in the system of teaching classical dance as a basis for the formation of professional reflection of future leaders of choreographic groups. *Education. Innovation. Practice*, 13(8): 56–64. [in Ukr.].
- Levchenko, YA.E., Yan, Chzhuan (2021). Professional training of future choreographers as a pedagogical problem. *Scientific Journal of the M.P. Drahomanov National Pedagogical University*, 80(2): 10–13. [in Ukr.].
- Martynenko, O. (2019). Training of a specialist choreographer in the context of the development of modern education in Ukraine. *Collection of scientific papers of Uman State Pedagogical University*, 3: 127–136. [in Ukr.].
- Mova, L. (2022). Peculiarities of professional training of choreographers. *Pedagogical Sciences*, 154: 107–116. [in Ukr.].
- Pakhol'chuk, YE, Kulyk, D. (2023). Peculiarities of the educational process of choreographer students under martial law. *Scientific Notes. Series: Pedagogical Sciences*, 3: 223–226. [in Ukr.].
- Petrenko, O.B. (2018). Definition and essential content of the concept of "educational environment" in the context of the modern educational paradigm. *Innovation in Upbringing*, 2(7): 6–16. [in Ukr.].
- Rebrova, O. (2015). Polyartistic environment as a situationally created pedagogical condition for professional training of future teachers of music and choreography. *Scientific Notes. Series: Pedagogical Sciences*, 135: 19–23. [in Ukr.].
- Rostovs'ka, YU.O., Maksymenko, V.I. (2026). Methodological principles of forming professional competencies of future choreography teachers in the process of pedagogical practice. *Scientific Notes. Series "Psychological and Pedagogical Sciences" Mykola Gogol Nizhyn State University*, 1: 130–139. [in Ukr.].
- Serdyuk, T.I. (2011). Professional training of choreographer students for future activities. *Collection of scientific works "Pedagogical Sciences"*, 1(58): 385–390. [in Ukr.].

YENHALYCHEVA Iryna

PhD in Pedagogy, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Educational Management, Art Management and Social Work,
Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy

NIKITSKA Yuliia

PhD in Pedagogy, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Educational Management, Art Management and Social Work,
Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy

NASHKORODOVA Kateryna

Lecturer at the Department of Educational Management, Art Management and Social Work,
Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy,

THE INFLUENCE OF THE EDUCATIONAL ENVIRONMENT OF A HIGHER EDUCATION INSTITUTION ON THE PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF A FUTURE CHOREOGRAPHER

Summary. *Problem.* The training of competitive, creative, and professionally mobile specialists requires the creation of an effective educational environment within higher education institutions capable of ensuring the development of professional competencies, creative individuality, and students' readiness for professional activity. At the same time, the issue of the influence of the educational environment on the professional training of future choreographers remains insufficiently explored.

Purpose. To theoretically substantiate the influence of the educational environment of a higher education institution on the professional development of future choreographers and to identify the main components of the educational environment that ensure the formation of professional competencies, creative individuality, and readiness for professional activity.

Research methods. Analysis, generalization, and systematization of scientific literature on the issues of professional training of future choreographers, educational environment, and professional development of students in arts education; comparison and interpretation of scientific approaches to the structure and functions of the educational environment within the system of choreographic education.

Main research results. The essence of the educational environment as an important factor in the professional training of future choreographers has been clarified. It has been determined that the effectiveness of students' professional development is ensured through the interaction of material and technical, social, educational and methodological, cultural and creative, and digital components of the educational environment. It has been proven that a well-organized educational environment promotes the integration of theoretical,

practical, and creative training, as well as the development of performance skills, artistic thinking, professional motivation, creative activity, and reflection of future choreographers.

Scientific novelty of the research results. The scientific novelty lies in clarifying the essence and structure of the educational environment of higher education institutions in the context of the professional training of future choreographers; substantiating the relationship between the components of the educational environment and the professional development of choreography students; and identifying the leading pedagogical conditions for the effective formation of professional competencies and creative individuality of future specialists.

Conclusions and specific proposals of the author. It has been established that the educational environment of a higher education institution is an important pedagogical factor in the professional and creative development of future choreographers. Its integrity, practice-oriented nature, creative focus, and the use of modern digital technologies ensure the effectiveness of students' professional training. It is advisable to improve the material and technical support of choreographic education, actively implement innovative and improvisational teaching methods, expand opportunities for creative practice, and increase the use of digital resources in the professional training of future choreographers.

Keywords: educational environment; future choreographer; professional training; professional development; competencies; creative potential; art education.

Одержано редакцією 28.03.2026
Прийнято до публікації 12.04.2026